

KOLLÉGIUM

S Z A K M A I - M Ó D S Z E R T A N I , I N F O R M Á C I Ó S F O L Y Ó I R A T

Kiadja a Kollégiumi Szövetség

Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A TARTALOMBÓL:

- Kollégiumi tanácskozás
- Márciusi Front öröksége
- Nevelői stílus és magatartás
- Hétvége a kollégiumban
- Szeretet és a nevelés

IX. évfolyam 1999. június

6

Táncsics Mihály Középiskolai Kollégium

Táncsics Mihály Középiskolai Kollégium

A XXI. század küszöbén mind a társadalom, mind a gazdaság fejlődésében, működésében meghatározó szerepe van a legújabb információk ismeretének, a teljesítményképes, korszerű tudásnak. E tudáshoz vezető úton mindig is jelentős szerepet játszottak a kollégiumok, amelyek nevelő, képző munkájukkal igyekeztek esélyt biztosítani a vidéki, vagy hátrányos körülmények között élő fiataloknak, a szorgalmuknak és tehetségüknek megfelelő képzettség megszerzésében.

"Célunk ez után is az, hogy ezek az intézmények ne csak szálláshelyek, hanem az értelmiségivé válás színterei is legyenek" - mondta Pokorni Zoltán oktatási miniszter.

A Táncsics Mihály Középiskolai Kollégium 1999. márciusában ünnepelte kollégiuma avatásának 35. a jelenlegi intézmény fennállásának 20. évfordulóját. Az eltelt évek alatt számos olyan fiatal "nevelődött" itt, akik orvosként, képviselőként, tanárként bizonyítják munkánk hasznosságát, eredményességét. Jelenlegi létszámunk 246 fő. A 14-től 24 éves fiatalok 12 különböző iskola - gimnáziumok, szakközépiskolák tanulói. Van gimnazista egy- és két tanítási nyelvű, van művészeti, kereskedelmi, vendéglátóipari, közgazdasági szakközépiskolás diákunk. Nemcsak a diákok iskolai, hanem a tanárok végzettsége is széleskörű. Egyetemet 5, tanárképző főiskolát 7 fő végzett.

Pedagógiai programunk kidolgozásakor ezekre a lehetőségekre építettünk. Kollégiumunk arculatát a következőképpen fogalmaztuk meg:

1. Elsősorban "tanuló" kollégium vagyunk, elsődleges célunk a jó érettségi eredmény, illetve az egyetemi-főiskolai felvétel.
2. Másodsorban a művészetekhez vonzó kollégium a mienk, mivel 19 lányunk művészeti szakközépiskolába jár, és pedagógusaink között van egy gondonka művész kolléganőnk. Választható foglalkozásaink között szerepel a kézműves és a francia nyelvi szakkör.
3. Harmadsorban hozzájárul arculatunk kialakításához az is, hogy 38 olyan diákunk is van, akik más 13-14. évfolyamosok.

Az eddig leírtak határozzák meg a kollégium működési és házirendjét, nevelési céljainkat, feladatainkat, illetve tevékenységünk rendszerét. Nagy figyelmet fordítunk a tehetség kibontakoztatására, fejlesztésére. Ebben a munkában segítséget nyújt a kollégium alapítványa is. Ez az alapítvány a Táncsics Napokra készülve pályázatot írt ki az alábbi témakörökben:

- Kollégiumi honlap készítése
- Lakóhelyed helytörténetének bemutatása
- Táncsics és kora

- Kollégiumi címer tervezése
- "Kollégiumunk az ezredfordulón"

A pályázati munkák értékelése és a pénzjutalom átadására a Táncsics Napok megnyitóján került sor. Kollégáink folyamatosan figyelik a rájuk vonatkozó pályázati lehetőségeket, így nyertünk az idei tanévben a Bács-Kiskun Megye Közoktatásáért Közalapítványtól pénzt, amely lehetővé tette, hogy informatikai képzésben részesülhessen 24 tanulónk.

TÁNCSICS NAPOK

Török Tibor köszönti a vendégeket

Hagyományként rendezzük meg minden év márciusában a Táncsics Napokat. Ebben a tanévben a 4 napos rendezvény változatos programokkal csalogatta vissza régi diákjait, nyitotta tágra kapuit az érdeklődők előtt és sokrétű tevékenységet

Kollégium

AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM ÉS A
SOROS ALAPÍTVÁNY TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

- **Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából**
- **Felelős kiadó: Horváth István** □ **Felelős szerkesztő: Benda János** □ **Alapító főszerkesztő: Dr. Benedek István**
- **Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Tel.: 27/ 317 - 069 (Diákoldal); Gulyás Béla, Tel.: 78/ 462 - 035 (Zöld-oldal); Takács Ernő, Tel.: 34/487 - 081 (Szakmai érdekvédelem); Dr.Csépe György, Tel.: 37/ 318 - 138 (KSZ hírek, megyei információk)**
- **Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/376 - 042; Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412 - 813** □ **Előfizethető a kiadó címén: 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax:(1) 352-9601**
- E-mail : KollegiumiSzovetseg@mail.matav.hu** □ **Honlap: www.kollegiumiszovetseg.matav.hu** **Példányszám: 1500**

Pályázati díjkiosztás

biztosított diákjainak. Volt kiállítás kollégistáink munkáiból, sminkbemutató, sportrendezvények, színjátszó csoport bemutatkozása, tanár-diákvetélkedő.

A nagyjelentőségű eseménysorozatról a Kecskemeti Lapok adott részletes tájékoztatót, illetve a Petőfi Népe képes hírt közölt. Az emlékünepségen és az azt követő fogadáson megjelenteket szeretettel és tisztelettel köszöntötte *Török Tibor igazgató*.

Nagy öröme szolgált, hogy dr. *Sárközy István alpolgármester* urat, *Barabás Jánost* - a jogelőd kollégium igazgatóját -, *Homoki Györgyöt* - a jelenlegi intézmény nyugalmazott igazgatóját -, *Kiss*

Ferencet - az Oktatási Osztály osztályvezetőjét, *Szilágyi Lajosné* főtanácsost, valamint *Leviczky Cirill* urat - az Oktatási Bizottság elnökét - köszönhetete.

Nagy tisztelettel üdvözölte a társintézmények korábbi és jelenlegi vezetői közül a megjelenteket és mindenkit, aki részese volt, ill. részese a *Táncsics Mihály Középsiskolai Kollégium* múltjának és

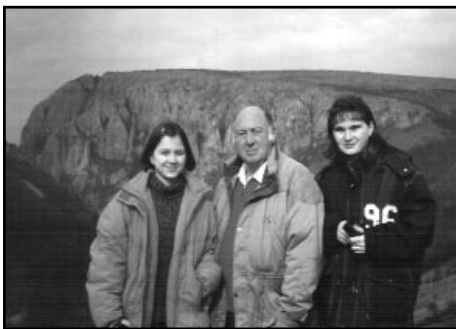
Leány focibajnokság

jelenének. A *Táncsics Emlékműsor* készítői, szereplői - 10. évfolyamos diákok -, akik maguk írta műsorszámukkal bizonyították, hogy fogékonyak az örök emberi értékekre - barátság, hűség szerelem, igazság -, s bár a bizonytalanság félelmet kelt bennük, hisznek a jövőben, az értelem alkotó hatalmában, a nyitott szív erejében.

Kima Miklósné tanár

ERDÉLYBEN JÁRTUNK

Elérkezett a várva-várt reggel, március 12-e. Reggel 6 órakor indult el a gyöngyösi József Attila Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium kis

Dr. Csépe György kollégiumvezető tanulói társaságában

csapata. 11 óra körül értünk a határhoz, s nagy izgalommal vártuk milyen lesz az erdélyi táj, a találkozás régi ismerőseinkkel.

Rengeteg műemléket tekintettünk meg. Nagyváradon a legnagyobb barokk stílusú templomot és a Kanonoksort. Voltunk a Király hágónál, Kolozsváron Mátyás király lovas szobránál, a Szent Mihály templomban és a Hárzsongárdi temetőben is. Parajdon megnéztük a sóbányát, és Korondon a sok szép

kézzel készített dolgok közül vásárolhattunk.

Marosvásárhelyen az Ortodox templomot, Segesváron a híres óratornyot, és a Drakula a vámpír gróf házát láttuk. Szejkefürdőn elsétáltunk Orbán Balázs sírjához, megnéztük a fürdőtelepet. Farkaslakán Tamási Áron szülőházát tekintettük meg, ahol a húga mesélt a testvérbátyjáról.

Székelyudvarhelyen 3 napot töltöttünk a testvériskolánk kollégiumában. Ott megnéztük a megyeházát, a Református kollégiumot és a város nevezetességeit.

Onnan mentünk megnézni a Békás-szorost, a Gyilkos-tavat. Részt vettünk a közös és városi március 15-ei műsoron és a koszorúzáskor mi is helyeztünk el egy koszorút. A kollégiumban egy kis vetélkedőn vettünk részt, melynek a címe: "Ki tud többet Erdélyről?"

Hivatalosan is testvériskolánkká fogadtuk őket, és ők is minket. Meghívtak az aznap este ren-

dezendő divatbemutatójukra, amelyet a varró lányok ruháiból állítottak össze. A napot Discóval zártuk, ahol nagyon kedvesek és barátság-

Tamási Áron sírjánál

gosak voltak velünk és nagyon jól érte mindenki magát.

Ezek után folytattuk utunkat, utolsó éjszaka Torockón az Ifjúsági házban aludtunk. 17-én este értünk haza. Azt hiszem, hogy valamennyi műemléket megnéztünk Erdélyben, és nagyon jól éreztük magunkat.

Várom nagyon, hogy ők ismét meglátogassanak bennünket, mert így egy igazi barátság jön létre a két iskola között.

*Simon Gabriella
Kollégiumi DT titkár h.*

A MÁRCIUSI FRONT ÖRÖKSÉGE ÉS A NÉPI KOLLÉGIUMI MOZGALOM

A Fényes Szellők Baráti Kör előadásorozata keretében 1999. március 4-én Pintér István a történettudományok doktora tartott előadást a Márciusi Front történeti, társadalmi szerepéről. Ezen írás az előadáshoz fűzött hozzászólás alapján készült.

Dr. Tatai Zoltán

A Márciusi Front a század harmincas éveit, jelesen az 1930-as évtized második felének, végének társadalmpolitikai kezdeményezése. Számunkra, a mi generációnk számára az ifjúság kezdeményezte, az egyetemi fiatal értelmiségiek kezdeményezte mozgalom, mely választ keresett az 1848-as fiatalok által elindított demokratikus átalakulás nemzeti feladatainak kiteljesítéséhez és megvalósításához és a XX. század válság sújtotta, a fasizmus rombolta társadalmi problémái megoldására.

A történelem a Márciusi Front 12 pontból álló kiáltványát őrzi, és rajta keresztül jellemzi a mozgalmat. Az első megnyilatkozás a budapesti Múzeum-kerti gyűlésen történt: 1937. március 15-én meghirdették a 12 pontot. A budapesti és főleg a debreceni egyetemi ifjúság jelentős csoportjai váltak a kiáltványok szószólóivá és programadó terjesztőivé.

Nem célok a Kiáltvány ismertetése, de két gondolatkört szeretnék kiemelni: az egyik a demokratikus átalakulás, a másik a dolgozók jogai, főleg az ifjúság tanulási lehetőségei.

Az elsőre a kiáltvány 1. és 2. pontja ad példát: "Követeljük az ország demokratikus átalakítását" és "Gondolat, szólás-, sajtó-, gyülekezési és szervezkedési szabadságot". A másodikra a 10. és 11. pont ad óvatos és kissé nehézkesen megfogalmazott formulát: "A dolgozók gazdasági vonatkozása szervezkedésének szabadságát" és "Az alsó

néposztály érdekében a közép- és főiskolákon a progresszív tandíjrendszer és a minőségi szelekció bevezetését."

Ma úgy tűnik, e megfogalmazások nem voltak "radikálisok", de a 30-as évtized nehéz éveiben ezek a pontok társadalmi problémákat jeleztek.

Én mégsem erről írok, és nem erre emlékezem. Hanem arra, hogy a kiáltványt fogalmazó népi értelmiségiek - Kovács Imre, Féja Géza, Béki Ernő, Donáth Ferenc és mások - új gondolatokat vetettek fel és az egyetemi ifjúság egy része érdeklődve és aktívan reagált a felhívásra és harcos, szervező tagjai lettek a Márciusi Frontban megjelent mozgalomnak.

Különösen Debrecenben és Budapesten nem csak az egyetemi ifjúsági mozgalom egyes aktivistái, hanem a meglévő és születő egyetemi kollégiumok diákjai és azok barátai lettek e programok követői és vitázói és tanulni akaró ifjúság szervezői.

Ebből a szempontból példaadó a debreceni diákság tevékenysége és benne a Református Kollégium és Tanárképző Intézet szerepe és hozzájárulása a Márciusi Front üzenetének megértésében és továbbvitelében. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy Fehér Lajos, a Márciusi Front egyik tagja, a Református Kollégium és a Református Tanárképző Intézet diákja, egykori kollégista és később híres agrárpolitikus, írja és idézi a debreceni csendőrség korabeli jelentését a Márciusi Frontról. "Nagyon veszedelmes fészkek a Ref. Kollégiumban lévő Református Tanárképző Intézet. Tagjai benn laknak az intézetben. Vezető tanáraik között is sok a szabadkőműves liberális ember. Nem ártana az egész intézetet felosztatni." (Fehér Lajos: Tények és tanúk. Magvető Kiadó, 1979.)

A debreceni egyetemi ifjúság számos csoportja orvosok, jogászok, tanárok, agráriusok, a művelődés széles skáláját választotta, amikor

bekapcsolódott a különböző intézetek szervezte programokba. Ezt használta fel a Márciusi Front is, amikor vitáit, anyagait összekötötte az intézetek, a szervezetek programjaival. A különböző társadalmi szervezetek gyűlései - pl. az Ady Társaság - vagy akár a kisgazdapárt helyi gyűlései, a népi írók részvételével rendezett kulturális sereg-szemlék alkalmat adtak a Márciusi Front szervezte fiatalok művelődésére és bekapcsolódására. E "gazdagodás" azután részét képezte a kollégium vagy az ifjúsági egyesületek szervezte vitáknak és beszélgetéseknek. A debreceni "márciusi frontosok" élményei a későbbi kollégiumi nemzedékek művelődését és alakítását szolgálták és segítették. Számomra is ezt jelentették.

A budapesti egyetemi ifjúság a Turul Szövetségben találta meg a mozgalomba való bekapcsolódás egyik lehetőségét. Ennek különböző csoportjai - a harmincas évek második felében - keresték a kibontakozás lehetséges útjait. Így kapcsolatban voltak haladó polgári körökkel, a népi írók és barátaik csoportjaival és kapcsolatba kerültek a Márciusi Front létrehozóival és a körülöttük szerveződő társadalmi szervezetekkel. Néhány egyetemi intézet, sőt pl. az "Eötvös Kollégium is lehetőséget adott alkotó viták szervezésére és lebonyolítására.

Az egyetemi ifjúsági mozgalom, a haladó népi értelmiség csoportjai, a népi írók számos neves képviselője, és mindenekelőtt a tehetséges vidéki, főleg paraszti származású fiatalok létrehozták a Bólyai Kollégiumot, mely 1939-ben alakult és 1942 elején a szervezésben nagy szerepet vállalt Györffy István néprajz professzor nevét vette fel és vált a népi kollégiumi mozgalom bázisává és később annak szervezésében a kollégiumi élet, a kollégiumi nevelés és önkormányzati tevékenység inspirálójává.

A Bólyai Kollégium létrejöttében

jelentős szerepe volt a Paraszt-főiskolások Közösségének. Mindez jelezte a parasztság sorsa iránti elkötelezettséget, a társadalmi-gazdasági felemelkedés feltételeinek megteremtését a parasztság számára, beleértve a földreform megvalósítását.

A Györffy István Kollégiummá való átalakulás két fontos változáshoz kapcsolódik: Egyrészt a Turul Szövetség megerősödő jobboldali erőivel való szakítás és elhatárolódás, tényleges szervezeti elválást foglalta magába, másrészt az a választás, hogy a népi kollégium eszméje és létrejöttében nagy szerepet vállaló Györffy István professzorról nevezzék el a kollégiumot. Ez a változás formailag és ténylegesen is megerősítette az önálló, saját önkormányzatát megerősítő kollégium létrejöttét.

A kollégium megfogalmazott eszmei célja, hogy "olyan értelmiséget nevel, amely vállalja a sorsközösséget a magyar parasztság dolgozó és szegény osztályaival, élete fő fel-

adatának tekinti annak szolgálatát, társadalmi felszabadítását." (Fényes szelek nemzedéke, Akadémia Kiadó, Bp. 1978. - 44. old.)

Ez a program egybecsengett mind a Márciui Front 12 pontjával, mind a felszabadításért harcra szálló antisziszta mozgalmak céljaival.

A Györffy István Kollégium 1945 tavaszán és nyarán, a faszizmus ellen folytatott háború befejezése után, a felszabadulás első hónapjaiban új feladatokra készülve mind a kollégium önállóságát, függetlenségét, autonómiáját megerősítve, mind nevelési feladatait kibővítve új mozgalom szerezésébe kezdett. Ezt így fogalmazza meg a Kollégium új alapszabályzata: "A Györffy István Kollégium társadalmi, diákjóléti autonóm nevelőintézmény, amely a tehetséges és rászoruló, főleg paraszti származású főiskolás ifjúság részére egészséges és megfelelő kényelemmel berendezett otthonokat létesít. A kollégiumok, egyetemek és főiskolák székhelyén, továbbá a középiskolás központokban

létesülhetnek." (Fényes Szelek nemzedéke... I. kötet. 424. o.)

Így született a Györffy István Kollégium felhívása a magyar társadalomhoz a Népi Kollégiumokat Építő Mozgalom ügyében 1946. július 10-én a Kollégium évzáró ünnepségén. E mozgalom hozta létre a Népi Kollégiumok Országos Szövetségét, a kollégiumok önállóságának, társadalmi, nevelő szerepét, fejlesztő és őrző Kollégiumi szövetségét. A kollégiumok ügyét a társadalom ügyévé neveltük, a társadalom valamennyi rétege és csoportja foglalkozott a kollégiumok szerepével. A demokrácia és a haladás erői, a pedagógusok legjobbjai örömmel karolták fel a mozgalmat. A Márciusi Front volt egyetemistái, ifjú szakemberei a mozgalom támogatói lettek. Egyesek e nevelő intézmények vezetőivé váltak. *A népi kollégiumok néhány év alatt 10.000 diák nevelésében vettek részt, és tagjaik egész életére kiható élménnyel lettek gazdagabbak, s váltak maguk is embert formáló, társadalmat szolgáló értelmiségivé.*

Verset mondok

*"Nem az énekes szüli a dalt:
a dal szüli énekesét"*

(Babits Mihály)

A zsűri

Az idén 5. alkalommal rendezték meg a pápai Bocsor István Középsiskolai Kollégiumban a Veszprém megyei kollégiumok verskedvelő tanulói részére a szavalóversenyt.

A jelentkezők - 38 fő 15 intézmény-

ből - két legkedvesebb költeményükkel készültek a megméretetésre. A legtöbb kollégiumban selejtezőket kellett tartani, mivel nagyon sokan jelentkeztek a versenyre.

Természetesen a szervezők örültek annak, hogy ilyen sok, a költészet iránt érdeklődő fiatal.

Csodálatosan szép költeményeket adtak elő a tanulók a magyar irodalom kiemelkedő alkotásai közül. A diákok

alaposan felkészültek, és különösen a döntőbe jutottak nagyszerű teljesítményt nyújtottak. Ők már igen tehetséges, rutinos versmondók voltak.

A helyezést elérték értékes könyv-

Az I. helyezést elért Kálmán Gábor ill. tárgyjutalomban részesültek. A közönség is érvényre juttathatta véleményét, mivel közönségdíj is kiosztásra került, melyet a Veszprémi Középsiskolai Kollégium ajánlott fel.

I. helyezést ért el:

Kálmán Gábor

(Református Kollégium Fiúinternátusa, Pápa), valamint

KOLLÉGIUMI TANÁCSKOZÁS A PARLAMENTBEN

1999. április 7-én a Parlament Munkácsy termében került sor a Kollégiumi tanácskozás harmadik ülésére. A résztvevők között volt *Göncz Árpád köztársasági elnök*, az OM képviselőjében: *Pokorni Zoltán miniszter*, *Dr. Környei László helyettes államtitkár*, a parlamenti pártok részéről: *Balczó Zoltán (MIÉP)* - *Endre Sándor (FIDESZ-MPP, Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének elnöke)* - *Szabados Tamás (MSZP)* - *Kádas Mihály (FIDESZ-MPP)* - *Vincze László (FKGP)*. A társadalmi szervezeteket részéről: a "Fényes Szellők" Baráti Kört *Réthei Prikkel Lajos ügyvezető elnök* és *Schmidt Péter elnök*, az Országos Szülői Egyesületet *Keszei Sándor elnök*, a Magyar Pedagógiai Társaság Kollégiumi Szakosztályát *Dr. Simon István elnök* képviselte. A fenntartókat *Fónagy Erzsébet ügyosztályvezető-helyettes* (Fővárosi Önkormányzat), *Várhelyi Zoltán* (Megyei Jogú Városok Szövetsége), *Dr. Kovács Zoltán* a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének titkára képviselte. Szövetségünket *Horváth István elnök*, *Ringhofer Ervin alelnök*, *Fuchsne Hattinger Zsuzsanna ügyvivő* (és mint a Kollégiumi Diákszövetség képviselője), *Benda János ügyvivő* képviselte, valamint *Dr. Benedek István*

Göncz Árpád köztársasági elnök bevezetőjében hangsúlyozta, hogy szívből reméli, hogy ez ügyben utoljára kerül sor tanácskozásra, mivel az Oktatási Minisztérium kollégiumi fejlesztési programterve alapján látja a megoldási folyamatot. Jó a tárgyalási anyag, a kollégiumi ügyben ez most Pápa, Sárospatak szintű elmozdulást jelent. Az a tapasztalata, hogy állhatatossággal előbb-utóbb minden jó ügy elérkezik a megoldáshoz. Felkérte a résztvevőket, hogy az eddig elért eredményekről és a következő időszak tervezett lépéseiről számoljanak be, s fejtsek ki az adott témakörrel kapcsolatos álláspontjukat.

Ezt követően **Pokorni Zoltán** oktatási miniszter ismertette a minisztérium, ill. a kormányprogram által meghatározott kollégiumfejlesztési lépéseket, az eddig tett intézkedéseket. Helyeselte, hogy a köztársasági elnöke foglalkozik a kollégiumi ügygel, így személyes közreműködésével kivonható a kormány és ellenzék vitájából ez a fontos intézményrendszer és témakör. Megköszönte Horváth István és a Kollégiumi Szövetség minőségi munkáját, amelyre mindig lehetett számítani. Hangsúlyozta, hogy a Szövetség által készített anyagok mindenkor érdemiek voltak, tartalmi, formai szempontból kifogástalanok, megfelelő realitásérzékkel, kellő szakmai kompetenciával bírnak.

A kollégiumi témakörben felsorolta a megválaszolásra váró legfontosabb kérdéseket, problémákat:

- A finanszírozásban érdekelt-e az önkormányzat?
- Milyen az iskola és a kollégium viszonya, a sokat említett "hátsó udvar"

szerep?

- Szakmai pedagógiai elbizonytalanodás van, hiányzik a képzés, továbbképzés rendszere.
- Az épületek egy része nem erre a funkcióra készült, a felszerelések hiányosak, elavultak.
- A férőhely-kapacitás, az eloszlás problémája, hiszen egyszerre van jelen a földrajzi, területi dominancia, hiány és kapacitásfelesleg.
- A szakmai belső megújulás képessége meg van-e az intézményekben?
- Egy szakollégiumi szisztéma, a kollégiumi nevelés mellé az oktatás beemelése segít-e a szakmai felemelkedésben?

Többféle megoldási lehetőséget említett:

- A Szövetséggel együttműködve át kell tekinteni a jogszabályi háttérrel, hogy látható legyen, hol van még lehetőség a fejlesztésre.
- Törvényi szintre kell emelni a Kollégiumi Nevelés Országos Alap-programját.
- Definiálni kell a kollégium feladatrendszerét. A törvénytervezetben az eddigi három helyett 11 pontra bővül a feladatellátás meghatározása.
- A Koma pályázati rendszeren keresztül újabb forráslehetőség nyílt meg a kollégiumi szakmai innováció előtt, melyet továbbra is folytatni kell.
- A kollégiumi szakma elismeréseként Tessedik Sámuel Díjat alapított a minisztérium. A szakmai arányokat figyelembe véve megfelelően reprezentált lesz a kollégium, mert évente öt díjat adunk ki, először 1999.

augusztus 20-án. A díj összege 200 ezer forint lesz.

- Az állami feladat-ellátási normatíva fokozatosan emelésre kerül.
- Az informatikai fejlesztés csatornáit megnyílnak a kollégiumok számára is.

Melyek a további feladatok?

- Az Alapprogram rendeletszerű kialakítása, törvényjavaslat elkészítése, melynek határideje 1999. december 31.
- A továbbképzési rendszer áttekintése, a kollégimpedagógiai területen hirdett továbbképzések vizsgálata.
- Működési paraméterek áttekintése.
- A taneszköz jegyzék kollégiumra történő meghirdetése, ami segítené az intézményeket a költségvetési tárgyalások során is.
- A megyei közoktatási közalapítványok áttekintése.
- Egy olyan jellegű közalapítvány létrehozását, amely a szakkollégiumi fejlesztést is segítené, s a támogatás pályázati úton érhető majd el.
- A fenntartási költségek 100%-ának finanszírozása a központi költségvetésen keresztül.
- Az Országos Közoktatási Intézet háttérintézményekbe (Országos Mérés és Vizsgaközpont) kollégiumi szakmai műhely létrehozása.

A miniszter kifejtette, hogy a kollégiumfejlesztési program megvalósítása jó ütemben halad.

Horváth István elnök kifejezte reményét, hogy a kollégiumi ügyben érintett intézmények, szervezetek, együttműködése tovább folytatódik, melynek minden bizonnyal további pozitív eredményei lesznek a kollégiumok fejlesztése szempontjából. A Szövetség nagyra értékeli az előkészítés és az egyeztetés során a miniszter úrtól és a minisztérium munkatársaitól kapott személyes támogatást. Értékesnek minősíti a programot, amely feladatterve kellően operatív, határidőkre bontott, konkrét.

A fejlesztési koncepcióval kapcsolatban néhány tartalmi észrevételt tett:

- A jogszabályi rendezéssel a Szövetség egyetért, viszont felhívta a figyelmet arra, hogy az autonómia kérdése minden további lehetőség alapját képezi.
- Kiemelte, hogy az épületek kihasználtságának mutatóit fenntartással kell kezelni, hiszen az egy főre jutó

terület nagysága a különböző kollégiumi helyiségekre vonatkozóan nagyon sokszor nem felel meg az előírt értékeknek.

- A szakmai feltételek vonatkozásában a Közalapítvány létrehozását nagyon jelentős előrelépésnek tekintette, bár megjegyezte, hogy ez nem az a Közalapítvány, amire a Szövetség gondolt, de feltehetően a feladatok megfogalmazásánál széles lehetőségek lesznek arra, hogy minél jobban szolgálhassa a kollégiumi ügyet.
- A Díj alapítása lélektani szempontból is nagy öröm a kollégiumi tanároknak, mert számunkra a szakma egyenrangúsítását is jelenti.
- Megemlítette, hogy amennyiben a minisztériumban, a szakmában újra napirendre kerül a Közoktatás Távlati Fejlesztésének Stratégiája, akkor a kidolgozott és elfogadott kollégiumi anyagok is kapjanak helyet benne.

Pozitívan értékelte, hogy a minisztérium, s személyesen az oktatási miniszter reálisan látja a kollégiumok problémakörét. Felajánlotta a Szövetség további segítségét a kollégiumok társadalmi szerepének visszaállítására, szakmai fejlesztése érdekében.

Dr. Schmidt Péter a "Fényes Szellők" Magyar Kollégiumi Társaság elnöke a volt kollégisták érdeklődésével és felelősségével figyeli a változásokat. Örült az alkalomnak, hogy a kollégiumok ügyéről ismét ilyen felelős körben lehet tárgyalni. Javasolta, hogy a megküldött mellékletben foglaltak szerint vizsgálja meg miniszter úr egy kollégiumi központ létrehozásának lehetőségét.

Hangsúlyozta, hogy a kollégiumi ügy irányítása, az archív anyagok gyűjtése, szakmai továbbképzési hely megteremtése nagy jelentőségű lenne a kollégiumok fejlesztése érdekében. A Zombolyai úti épület, mely a volt kollégisták adományokból és saját munkájukból épült, megfelelő helyet biztosíthatna ezen feladatok ellátására.

Dr. Simon István a Magyar Pedagógiai Társaság Kollégiumi Nevelési Szakosztály vezetője, az Apáczai kollégium igazgatója elmondta, hogy a tanár-továbbképzést, mint szakvezető 1990-től szervezi. Több akkreditálás alatt lévő képzés van, amit tudomása szerint a napokban ír alá a miniszter úr. Az elmúlt kilenc évben mintegy négyszáz fő vett részt a képzésben. Kérte, hogy a törvénymódosításkor ügyeljenek a nagyon pontos megfogalmazásokra, mert a nem

önálló kollégiumok esetében az iskola, vagy a fenntartó sokszor saját szándékai szerint értelmezi a jogszabályokat.

Keszei Sándor a Szülői Egyesület elnöke hangsúlyozta, hogy a kollégiumokra vonatkozó normatívákat és a szabályozókat mindenképpen rendezni kell. A térségi feladatok segítésére hivatott közalapítványok szerint nem töltik be megfelelően funkcióikat, ezért a kollégiumokat is sok hátrány éri. Javasolta a közalapítványok társadalmi ellenőrzésének fokozását.

Balczó Zoltán a MIÉP országgyűlési képviselője reméli, hogy a kormányprogramban megfogalmazott kitűnő szándék meg is fog valósulni. Elemezte az önkormányzati ellenérdekeltség okait, ami szerinte elsősorban az önkormányzatok elszegényedése miatt van. Ezt a problémát csökkenteni lehet a kollégiumi terület 100%-os finanszírozásával, mellyel egyetértett. Az önkormányzatok szerinte nem zsupori ellenszenv miatt vívódnak azon, hogy adjanak-e pénzt a kollégiumra vagy sem, hanem kényszerhelyzeteik miatt kénytelenek egyensúlyozni.

Szabados Tamás az MSZP országgyűlési képviselője a finanszírozási elképzeléseket tartja megkérdőjelezhetőnek.

A kollégiumok problémáját három minőségben is érzékeli. Mint a Fejér Megyei Közalapítvány képviselője azt mondja, hogy ott kaptak a kollégiumok is pénzt fejlesztésre. Mint a megyei közgyűlés OB elnöke azt mondja, hogy írtak ki pályázatokat a kollégiumok részére is, mivel a kollégiumokat térségi feladatellátó intézményként kezelik. Szerinte nem egységes kollégiumi képről van szó. A 80 személyes sárbogárdi kollégium teljesíthet családi nevelés modellt, adhat meleg otthont, egyéni segítséget, de a fehérvári 800 személyesbe akármennyi pénzt ölhetnek bele, abból sosem lesz az előbbi értelemben vett kollégium, abból nem lesz polgári otthon. Fontosnak tartotta az egyes kompetenciák világos elhatárolását. 1990-ben a megyében egy megyei fenntartású intézmény volt, ma az összes középiskola megyei fenntartású. A megyében a 82 milliós közalapítványi összegből harmincat a kollégiumok kaptak. Az MSZP támogatja az oktatási minisztert minden olyan kérdésben, ami a közoktatás egységes egészének fejlesztése ügyében történik.

Fónagy Erzsébet a fővárosi önkormányzat, mint legnagyobb intézményfenntartó önkormányzat oktatási ügy-

osztályvezető helyettese elmondta, hogy a fővárosban igazán elmondható lenne, hogy nem a mi gyermekünk a kollégista, az agglomerációból bejáró diák. De a fővárosban másképpen gondolkodnak. A tisztán látás érdekében törvényességi vizsgálat alá vonták kollégiumainkat, hogy a tapasztalatok birtokában elkészíthessék a fővárosi kollégiumi koncepciót. Az elfogadott pedagógiai programokban jól látható, hogy többen törekszenek új szakmai megoldásokra, a szakkollégiumi modell megvalósítására. A fővárosi közoktatás-fejlesztési közalapítványtól a kollégiumok is kaptak támogatást pályázati úton. Egyetértett a miniszter úrral, hogy a közalapítványon keresztül lehet a támogatást célba juttatni.

Kádas Miklós a FIDESZ képviselője elmondta, hogy mivel 10 évig volt kollégiumi vezető, jól átérzi az intézményrendszer problémáját.

Szerinte összefoglalhatóak a feladatok:

- Hivatássá kellene tenni a kollégiumi nevelőmunkát. Nagyon kevés a 30 - 50 év közé eső pedagógusok száma a kollégiumokban, amely egyfajta jelzéseként is értelmezhető.
- Rendezni kell a kötelező kollégiumi pótlékot, hogy ösztönző legyen és elismerje az eltérő munkarendet.
- Legyen 100%-os a finanszírozás, így az önkormányzatok nem foglalkoznának a felszámolással.
- A kollégiumok felújítására is gondot kell fordítani.

Fuchsné Hattinger Zsuzsanna a Szövetség ügyvivője, s a Kollégiumi Diákszövetség felnőtt vezetője kifejtette, hogy a gyermekekkel való kapcsolatból sokat tanulhatunk mi felnőttek. A diákszövetség rendezvényein a küldöttek óhatatlanul összehasonítják egymás intézményeit. Általánosságban is kimondhatjuk, hogy a kollégiumok jelen állapotukban még távol vannak a polgári otthon ideáltól. A kollégiumi diákönkormányzattal kapcsolatban felvetette, hogy ez egy más jellegű, s több tekintetben más funkciójú, mint az iskolai diákönkormányzat. A közös igazgatású intézményeknél természetes az iskolai dominancia, de az önálló kollégiumok vonatkozásában a diákönkormányzatok vállalt és szívesen végzett feladata a teljes közösségi élet generálása. Példaként megemlítette, hogy a legutóbbi diákparlamenten a nem önálló kollégiumok nem tudták magukat képviseltetni. Számukra csak vágyálom az Internet hozzáférési lehetőség is. Hiába van az iskolában számítógép terem, a kollégistáknak a délutáni, ill. esti időszakban nem hozzáférhető ez a lehetőség. A diákszövetség

részéről is nagyon szorgalmazták a kormány által szándékolt 100 %-os támogatás célba juttatását.

Várhelyi Zoltán kifejtette, hogy a Megyei Jogú városok Önkormányzatának Szövetsége szerint a kérdések kérdése, hogy mi mennyi. A rendelkezésre álló adatokból mindenki mást gondol, és mást olvas ki. Egységesíteni kell a számolási, a statisztikai rendszert, hogy mindenki azonosan értelmezze a számokat, normatívákat. Melyek a kötelező eszközök, milyen szabályok szerint lehet fejlesztés, beruházás? Mondja ki egy rendelet a kötelező köb-

mértert, vagy bármilyen mértékegységet. Az önkormányzatoknak nincsenek normatív szabályaik, a működtetéshez való engedélyeket a szakhatóságok adják ki, az ÁNTSZ, tűzoltóság, munkavédelmi felügyelőség, stb. Ma már egyre több szociális feladat hárul az intézményekre úgy, hogy az ehhez szükséges finanszírozás nincs biztosítva.

Környei László államtitkár hangsúlyozta, hogy minisztériumnak is érdeke az állami pénzek, normatívák célba juttatása. Dolgoznak egy egységes, mérő statisztikai rendszeren, amely lehetővé teszi a pontos normák, számok, mértékegységek értelmezését. A jelenlegi - 1953

óta működő - adatszolgáltatási szisztema tovább nem tartható, ezért szeptembertől már bevezetésre kerül az új. Ennek kötelezővé tétele rendezni fogja többek között a "Mi mennyi?" kérdését is. A minisztérium sokat vár a szakmai fejlesztés vonatkozásában a létrehozandó közalapítvány működtetésétől. Várható, hogy a szociális problémák kezelése a közoktatásban növekedni fog. Ez - a növekvő költségigények miatt is - új megoldások bevezetését indokolja.

Horváth István megköszönte Göncz Árpád elnök úrnak, hogy ismételten létrejött e tárgyalás, amely mindenképpen eredményesnek minősíthető.

NEVELŐI STÍLUS ÉS MAGATARTÁS

Előző írásomban a pedagógiai lélektan és a társadalomszociológiai kutatások fényében vizsgáltam a nevelői stílusokat és módszereket. Azonban a tárgyilagosság és a jobbító szándék arra int, hogy a "hallgattassék meg a másik fél is" elv alapján a diákok véleményét is figyelembe véve tárjam fel a kívánatos és adekvát nevelői stílus és magatartás érvényesülésének körülményeit.

Határainkon túl B. Baxter, W. Hart, R. V. Bollinger vizsgálatai egybehangzóan azt mutatják, hogy a diákok általában azokat a tulajdonságokat és személyiségstílust becsülik tanáraikban, amelyeket a környezetükben élő embereknél egyébként is fontosnak tartanak. (Mint, pl. igazságosság és őszinteség, magabiztosság és alkalmazkodási készség a különböző szituációkban) mindenek előtt a "fair" emberi magatartást díjazák. Witty 12 ezer diák írását dolgozta fel, amelyek arra a kérdésre adtak választ: "A tanár, aki nekem a legtöbbet segített". A válaszok egyértelműen kifejezik, hogy a tanárt az emberséges, segítőkész beállítottság és kiegyensúlyozott személyisége teszi szimpatikussá. Elutasítón nyilatkoznak viszont az autoriter megnyilvánulásokról, amely - úgy érzik - nem veszi kellően komolyan őket, és mindenekelőtt állandóan leckéztet és "kioktatni" akar.

Hazai környezetben a diákok iskolához, kollégiumhoz fűződő viszonyával kapcsolatos átfogó, követéses vizsgálatot végzett Weczko József csaknem két évtizeden át, 12 ezer tanuló szóbeli és írásbeli megnyilatkozásait elemezve. Tanévenként három alkalommal végeztek a vizsgálatokat: szeptember elején,

	Pozitív viszony:	Negatív viszony:
szept.	45,75%	szept. 7,75%
dec.	43,75%	dec. 15%
jún.	42,75%	jún. 18,5%

Ambivalens viszony:	
szept.	46,5%
dec.	43%
jún.	38%

december közepén és június elején.

Hogy alakul ez a viszony egy-egy tanév során?

Itt a csökkenés során a tanulók többsége a negatív viszony irányába tolódik, azok arányát növeli. Viszont a pozitív viszonyt vallók egy része a tanév során ambivalenssé válik, azok, akik ismert okoknál fogva nem képesek az egész évi tananyag teljes befogadására, áttekinthetőségére, megfelelő szinten való reprodukálására. Közbeni kudarcuk, frusztrációik negatív élményként maradnak bennük.

Hogy alakul a viszony a követéses vizsgálat során ugyanezen kutatásban?

Szívesen jár iskolába:			
5. oszt.	60%	IX. oszt.	46%
6. oszt.	56%	X. oszt.	45%
7. oszt.	40%	XI. oszt.	40%
8. oszt.	52%	XII. oszt.	40%

Nézzük meg az 5. évfolyamtól kezdődően!

A számadatok mögé nézve megállapítható, hogy a középiskolás korosztály viszonya az oktatás-nevelés rendszeréhez s az ezt megtestesítő intézményekhez elsősorban a sikerességgel függ össze. A kudarcokat az embernek fel kell tudni dolgozni. E kudarcok voltaképpen viselkedési és teljesítménnyel kapcsolatos anomáliák és érintik a diák érdekeit és oly belső értékeit, mint

az önbecsülés, becsvágy és öntudat.

S amennyiben az e személyiségzférákat érintő hatások a diák számára negatív élmények, beindul egy önérték-devalvációs folyamat, létrehozva nemkívánatos elutasító attitűdöt tanárral, iskolával, kollégiummal szemben. Viszont ha sikerek uralják a gyerekek élményvilágát, fokozódik aktivitásuk, nyitottabbak lesznek és jobban azonosulnak az iskola, kollégium értékfelfogásával, ezáltal válva saját értékrendjük is rendezettebbé.

E téren is jelentős teendőink vannak a kollégiumokban, mint pl. a feszültségoldásban, az igazságos, árnyalt értékelések, meghitt egyéni beszélgetések folytatásával, vetélkedők, sportversenyek megszervezésével.

E honi kutatás trendjei még arról is árulkodnak, hogy minden tanév elején számíthatunk a tanulók nagyobb arányú pozitív viszonyulására, jóindulatára, együttműködésére. A többi jórészt rajtunk múlik.

Mi múlik a pedagógusokon?

Hazai szerzők (Pintér-Tringer, 1989.) létrehoztak egy olyan szempontrendszert, mely a nevelőn, annak stílusán és viselkedésén keresztül észlelhető együttérzés és beleérzés (empátia), megfelelés és hitelesség (kongruencia) valamint az elfogadás attitűdjének jelenlétét vagy hiányát a diák szemszögéből határozza meg, operacionalizálja. Végül az oktató kollégium küldetésének eszméjét jól erősíti meg és az alapvető feladatot találóan határozza meg, jelöli ki Mérei Ferenc amennyiben az embernevelés elve nem korlátozódik a pedagógiai célra, hanem a pedagógiai tevékenység egészére vonatkozik. A nevelés és oktatás folyamatosan változó viszonyát predesztinálja. "Aki elsősorban tanítani akar, annak számára a pedagógiának két fő fejezete van, az "amit" és az "ahogyan": anyag és módszer.

Gajdár István

HÉTVÉGI ELLÁTÁS A KOLLÉGIUMOKBAN

Egy Duna parti településről több közép fokú kollégiumban előforduló problémával keresték meg szövetségünket. Kollégista diákok hétfőn bent maradnak az intézményben – egyesületben sportolnak vagy iskolát, esetleg kollégiumot megmérettetésen képviselnek – és ilyenkor nincs biztosítva számukra az étkezés. A diákönkormányzat leveléből megtudtuk, hogy a jelzett kollégiumban nem pedagógus látja el a felügyeletet. Nem az ő levelükből, hanem diáktalálkozókon elhangzott élménybeszámolókból kiderült, hogy akadnak olyan kollégiumok is, ahol a bent maradó gyerekekre rázárják az épületet. A tanulókkal indokként azt közlik, hogy a fenntartó önkormányzat nem biztosítja a hétfői bent maradás költségvetési fedezetét. Más kollégiumokban a bent maradó diák nem kéri az ellátást. Közöttük találunk olyanokat, akik a családi anyagi helyzete miatt nem vállalják a hazautazás költségeit, és ugyanezen okból nem kérik az étkezés biztosítását. Valamennyi érdekelt intézményvezetőnek figyelmébe ajánljuk a többször módosított közoktatási törvény vonatkozó szabályozását.

3. § (3) Az állam az **ingyenes és kötelező** általános iskoláról az állami szervek és a helyi önkormányzatok intézményfenntartói tevékenysége, illetve az állami, a helyi önkormányzati feladatellátás keretében gondoskodik. E törvény szerint ingyenes továbbá az óvodai nevelés, az óvodai nevelést és az iskolai nevelést és oktatást kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele, továbbá a gimnáziumi, a szakközépiskolai, a szakmunkásképző iskolai, a szakiskolai nevelés és oktatás, valamint **a kollégiumi ellátás**.

53. § (8) A kollégium munkarendjét úgy kell meghatározni, hogy a tanuló rendszeresen hazalátogathasson, de a hazautazás a tanítási évben nem lehet kötelező.

114. § (1):

c) **kollégiumban** a b) pontban meghatározott oktatásban való részvétel esetén

- a kollégiumi foglalkozások [53. § (7) bekezdés];
- a lakhatási feltételek biztosítása;
- **a folyamatos pedagógiai** és a rendszeres egészségügyi **felügyelet**;
- a kollégium létesítményeinek, eszközeinek (könyvtár, laboratórium, számítástechnikai központ, sport- és szabadidős létesítmények stb.) használata az ingyenes szolgáltatások, a lakhatás igénybevételek;

121. § (1) E törvény alkalmazásában

1. **alapszolgáltatás**: az óvodai foglalkozás, az iskola,

a kollégium által - e törvény alapján **- ingyenesen biztosított tanórai és tanórán kívüli foglalkozás**, ... a mindennapos testedzés, a rendszeres egészségügyi felügyelet, ... az étkezés alatti felügyelet, továbbá az iskolában, kollégiumban térítési díj fizetési kötelezettség mellett biztosított tanórai és kollégiumi foglalkozás;

20. **megfelelő színvonalon való további gondoskodás**: ... **kollégiumi nevelés** személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a szabványoknak, **a közoktatási törvény 1. és 3. számú mellékletében meghatározott előírásoknak**...

123. §.

(3) b) a kollégiumok 1998. szeptember 1. napjától kezdődően a kollégiumi nevelő munkát - valamennyi kollégiumi csoportban - az érdekelt iskolák pedagógiai programjára épített kollégiumi pedagógiai program alapján végzik;

3. számú melléklet az 1993. évi LXXIX. törvényhez

kollégiumi foglalkozásoknál: 25 27
egyéb időben - nemenként és épületenként: 100 - 120

10. § (1) A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy nevelési, **illetőleg nevelési-oktatási intézményben** biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák, óvodai életrendjét, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, **étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki**.

115. § (3) A gyermek, tanuló a nevelési-oktatási intézményben igénybe vett étkezésért jogszabályban meghatározottak szerint térítési díjat fizet.

1. számú melléklet az 1993. évi LXXIX. törvényhez Második rész

A KÖLTSÉGVETÉSI HOZZÁJÁRULÁS MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK ELVEI

2. Az e törvény 118. §-ának (4) bekezdésében a normatív költségvetési hozzájárulásokra meghatározottan összegen belül

b) a normatív költségvetési hozzájárulás összegeinek meghatározásakor - differenciáló tényezőként - figyelembe kell venni

- gyermek és tanulói intézményi étkeztetést, Felhívjuk a figyelmet, hogy hétfői bent maradás esetén is meg kell oldani a szakképzett pedagógus által ellátott folyamatos pedagógiai felügyeletet.

Az intézményvezetők feladata a költségvetési tárgyalások során érvényesíteni, hogy a törvényben meghatározott normatív hozzájárulások feladat végrehajtáshoz való eljuttatását.

Takács Ernő

Vékonyodik az atmoszféra

Az ionoszféra vastagsága minden öt évben egy kilométerrel csökken. Erre az eredményre jutottak a British Antarctic Survey tudósai 600 ezer mérési adat kiértékelése után. Ezeket az adatokat az utóbbi 38 évben gyűjtötték össze. Az atmoszféra vékonyodásáért a környezetszennyező gázok felelősek, amelyek csökkentik a földi légburok alsó részének hőáteresztő képességét, s ez a magasabb hőmérséklet kialakulásához vezet. A globális felmelegedés számítógépes modelljét, az ionoszféra vékonyodását már egy évtizeddel ezelőtt jelezték.

Frankfurter Allgemeine Zeitung

MŰANYAGBÓL ÚJ TERMÉK

A hulladékot nehéz újra feldolgozni. Két kutatócég most olyan eljárást jelentett be, amely enyhíti a gondot.

A recikálás egyik nagy problémája, hogy a különféle műanyag hulladékok eltérő típusú anyagokból készülnek, amelyeket a feldolgozás során nehéz, vagy nem is lehet szétválasztani. Így aztán csak nagyon kis értékű termék készíthető az újra feldolgozott anyagokból, pl. zajcsillapító falak.

A német innovációs központ által kidolgozott eljárás eredményeként, a felhasznált edényekhez hasonló minőségű új poharak, tányérok, evőeszközök állíthatók elő. A ciklus teljesen zárt rendszerű. Először összegyűjtik a műanyagot a hulladékpapírral együtt, majd felaprítják, és vízzel keverik össze. Az így keletkező zagyból szűréssel leválasztják a műanyagokat, míg a víz és a papír elegyét külön kezelik.

A műanyagok reciklálása egy fontos tulajdonságukon, a lúgban való oldhatóságukon alapul. Erős alkálioldatokban szétbomlanak, és az oldódási képesség még a rájuk rakódott szennyeződések lebontására, sőt a rajtuk tenyésző baktériumok megölésére is alkalmas. A folyamat végén a műanyag újból tiszta formában jelenik meg, amiből ismét gyárthatók - újból bepiszkolható - edények.

Fraunhofer Gesellschaft

Hörcsögök és az EU-s csatlakozás

Az Európai Unióban védett állat a hörcsög, nálunk viszont irtják a kártékony rágcsálót. A hazai környezetvédelmi előírások megfelelnek az unió követelményeinek, a hörcsögök viszont megakadályozhatják a csatlakozást. Ha szaporodásukat nem szabályozzák, már az idén az ország búzatermésének felét járataikba hordhatják a pofazacsókók.

Az EU nemrég közzétett felmérései szerint Magyarország környezetvédelmében - többek között - a hörcsögök irtása miatt elégedetlenek a brüsszeli szakemberek.

Könnyen elképzelhető, hogy európai csatlakozásunknak - bármilyen furcsa is - akadályozói lehetnek a szapora rágcsálók. Több millió hörcsög él az Alföldön. Békés

megye a legfertőzöttebb terület, ahol mintegy 2,5 millió él belőlük. Léteznek olyan földek, ahol egyetlen hektárra 8-10 rágcsáló jut. Kiöntéssel, csapdázással, mérgezéssel és gázosítással próbálják elpusztítani őket. Egyetlen példány télidőre 25 kilogramm takarmányt is felhalmoz, amit ha kiszámolunk kiderül: több mint 62 ezer tonna magot fogyasztanak el évente. Főleg búzát, kukoricát és napraforgót raktároznak el az éjszakai életet élő kisállatok.

Ha nem irtják őket, a hörcsögpopuláció egy év alatt megtízszereződhet. Idén akár egymilliárd forintot kárt is okozhatnak a hörcsögök a békési gazdáknak, ha nem csökken jelentősen a számuk. Magyarország várhatóan kivételt kér majd a hörcsögökre a csatlakozás előtt.

akár egymilliárd forintot kárt is okozhatnak a hörcsögök a békési gazdáknak, ha nem csökken jelentősen a számuk. Magyarország várhatóan kivételt kér majd a hörcsögökre a csatlakozás előtt.

Tisztelt Olvasók!

Amennyiben a kollégiumukban működik természetvédelemmel foglalkozó szakkör, diákkör, ill. szerveznek természetjáró kirándulásokat, akkor kérjük, hogy küldjenek az újság számára ezzel kapcsolatos beszámolókat.

Természetesen az ilyen jellegű foglalkozások tematikáját is szívesen közzé tesszük.

Minden bizonnyal más kollégiumok számára is hasznosíthatók lesznek az ilyen jellegű ismeretek, tapasztalatok.

*Köszönettel:
a Szerkesztőség*

Szeretet nélkül nincs jó nevelő

Évek óta várunk az önkormányzat támogatására, hogy külsőségekben is megújulva tudjuk fogadni az ezredforduló küszöbén a hozzánk jelentkező leányokat. Úgy tűnik a lehetőségekhez egyre közelebb kerülünk.

Roppant fontos viszont, hogy a kollégium mai állapotában, ha nem is tudja teljesíteni külsőségekben azokat az elvárásokat, amit a ma kollégiumával szemben támasztanak, legyen tele olyan belső értékekkel, amelyek próbálnak igazán "otthon"-t teremteni a hétköznapokban. Már most szeretnénk méltóak lenni - tartalmi munkával - a megszépülő kollégiumhoz.

Mi is kell ehhez?

Lelkes pedagógusok, és lelkes tanulócsapat. Mindegy ki kezdi, kinek az ötlete, egy a lényeg, hogy a lelkesedés átragadjon mindenkire. Az iskolai tanulás és a kollégiumi felkészülés monotoniját kell megtörni olyan testet és lelket építő - szépítő elfoglaltságokkal, programokkal, amelyek kellemes élményként elraktározva határozzák meg az itt eltöltött időt.

Hogyan lehet elindítani egy éves programot?

Szeptemberben összeül a DT és megbeszéli, mit is szeretne. Erről egy tervet készít. Ide lehet becsempészni azokat az elképzeléseket, amelyeket a pedagógusok szeretnének megvalósítani. Itt lehet ráhangolni őket értelmes elfoglaltságra, az ötleteket elfogadtatni velük.

Nyilván a hagyományteremtés is nagyon fontos. Az előző évek programjait is elő kell venni, kicsit leporolni, azokat újra és újra átgondolva jobbitva megismételni.

Kiemelnem ezek közül a Mikulás-estet, a kollégiumi karácsonyt, vagy a végzősök ballagását.

Megrendezésre kerülő programok évente ismétlődőnek, de már egy megújuló köntösben, pl. az idén cso-

portonként "jött a Mikulás". Vacsora után játékos vetélkedővel zárult az est, ahol egyrészt egyénre szabott lett a "Mikulással való beszélgetés", másrészt mindenki nagyon jól szórakozott, nevetett, jól érezte magát.

Mire ad alkalmat a bensőséges hangulatú karácsonyest?

Készítünk egy nagyon szép műsort. Itt a tehetséges gyerekek kapnak alkalmat a bemutatkozásra. Ének, zene, vers, tánc, - mind a hangulatnak megfelelő. A virágkötő diákkör csodálatos asztaldíszekkel ünnepi terítést varázsol az ebédlőbe. Így szinte észrevétlen alakítjuk a szépen terített asztal igényét. Az egyik legszebb ünnepre készülődés több lépcsős. Az advent alatt karácsonyi dekorációk készülnek, meghirdetjük a szobadekorációs versenyt. Az ajándécsomagolási technikák bemutatása, a műsorra készülés izgalma, a próbák, mind-mind alkalmat teremtenek a karácsonyváras hangulatának mélyítésére.

Az egészséges életmódra nevelés egyik pillére, az asztalitenisz bajnokság volt. A versenyre készülve

A kiállítás egyik alkotása

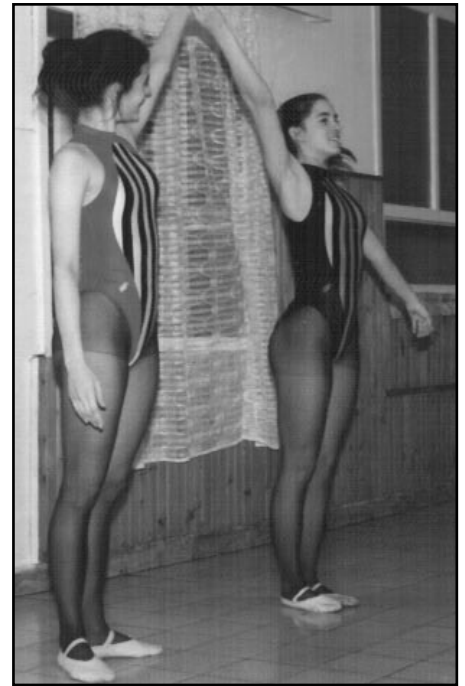
elkezdtek a lányok játszani, gyakorolni, edzeni. Az igazi eredményességet az jelenti, hogy a bajnokság után sem maradt el ez a mozgást jelentő elfoglaltság.

Ugye baj van az ifjúság viselkedésével?

Ezt mi is látjuk. A "Teaház" foglalkozásai adják a keretet ahhoz, hogy kötetlen beszélgetések mellett formáljuk gyerekeink viselkedését. Szamovárból isszuk a teát, ropogtatjuk a süteményt, és közben beszélgetünk. Miről? Illemről, viselkedésről, egyáltalán mindenről.

Szeretik a gyerekek ezeket az esteket, készülnek rá. Lélekben. Hiszen ki ér rá velük ma "csak úgy" beszélgetni? A szülő? Nem! A tanár? Nem! A kortársai? Igen, vagy inkább talán. De másról!

Nálunk sok-sok tehetséges gyerek van. Ezt eddig is tudtuk, hiszen itt él

Kollégiumi Ki Mit Tud?

köztünk jó néhány tanuló a Művészeti SZKI-ból. Az ő munkájukból rendezünk kiállítást. Szeretnénk a kollégium minden tanulójával megismertetni munkáikat.

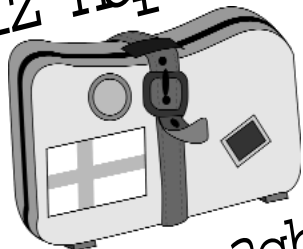
Azért, hogy a bemutatkozásra mindenki teret kapjon, most van szervezés alatt egy kollégiumi "KI MIT TUD?". Ennek kapcsán derült ki mennyire sokrétűen tehetségesek ezek a lányok! "Nem a győzelem a cél, hanem a részvétel." Készüljenek rá, izguljanak a sikerért, mutassak be a többinek, mit tudnak. Érdeklődésük ne merüljön ki a discók kétes világában, a TV előtt ülés tespedt unaloműzésben. Környei Jánossal együtt valljuk:

"Szeretet nélkül a különben sok ismerettel író tanító sem lehet soha jó nevelő."

Németh Jánosné

Tíz nap

Finnországba

Az eddigi iskolai és kollégiumi munkám eredményeként ösztöndíjas tanulmányúton vehettem részt. Utazásom költségeit a Kollégium-Plusz Alapítvány és a Fodor József Egészségügyi Szak-középiszkola és Gimnázium Alapítványa állta.

Az iskolám Dél-Finnországban egy raumai iskolával tart fenn kapcsolatot, s mindkét intézmény szakmai profilja az egészségügyi képzés. Jómagam ápolónőnek készülök. Nagyon boldog, élményekben, tapasztalatokban gazdag 10 napot

töltöttem el két diáktársammal, tanárnőnk kíséretében. Megérkezésünkkor rendkívül szívélyesen fogadtak bennünket, s az első nap tájékoztattak bennünket a különféle programokról. Megismerkedhettünk az ottani oktatás rendszerével.

A meglátogatott iskolának csak az egyik része ápolónőképző, mivel van itt vendéglátó ipari, hajókapitányi és navigátori képzés is. Meg is hívtak bennünket egy olyan ebédre, amit azt itt tanuló diákok készítettek és szolgáltak fel. Nem tagadom, jelesre vizsgáztak előttünk.

Egy hajó navigálásába is részt vehettünk, mivel egy ilyen jellegű képzést segítő szimulátor szobát is megnézhattunk. Ezt követően ellátogatunk különböző egészségügyi intézményekbe, a helyi kórházba, majd egy egész napos kirándulás keretében egy klinikát is megnéztünk Posiba. Itt sok érdekességgel találkoztam, s rengeteg tapasztalatot szereztem. Tény, hogy náluk a "demóstermek" felszereltsége szinte megegyezik a kórházéval, ami sajnos nálunk nem így van.

Nagyon mély benyomást tett rám az, ahogy ott az időseket gondozzák. Több idősek otthonában, ahogy a finnek mondják: Veteránok Otthonában jártunk. Tapasztalatom szerint ott az idősek életvidámak, s egészséges életmódot folytatnak. Az átlagéletkor is magasabb, mint

nálunk.

Szemléltetésként egy rövid történet: Mikor a raumai otthonban meglátogatott bennünket egy idős néni, az örömtől eldobta a botját. Mi kb. 65 évesnek néztük, de felvilágosítottak bennünket, hogy nyáron tölti be a 100. életévét! Olyan frissen mozgott, hogy csak csodálkoztunk. Itt az idősek rendelkezésére áll a szauna (Hiszen Finnországban vagyunk!), fodrász, pedikűrös, gyógytornász, stb. Nincsenek "bezárva", hiszen kimehetnek vásárolni, meglátogathatják családjukat, barátait. S ott az időseknek különös tisztelet jár mindenkitől. Ezt a szemléletet jó lenne már hazai "színekben" is látni, általánosan elfogadottá tenni!

A programokban templomok, múzeumok, iskolák látogatása is szerepelt. Sosem volt időnk az unatkozásra. Módunk volt Internetezni az iskolában, a tornateremben sally-bandyzni (finn gyephoki) tanultunk, s természetesen jártuk a boltokat. Nagyon kedvesek voltak hozzánk, s büszkék voltunk, amikor megdicsérték bennünket a magyarok vendégszeretetéért. Vendéglátóink közül ugyanis sokan jártak már Magyarországon.

Kimondhatatlanul jól éreztem magamat, de amikor leszállt a repülőgép Budapesten, a szívem hevesen kezdett dobogni az örömtől!

Varga Krisztina
Sziget Középiszkolai Kollégium, Budapest

Végzősök írták...

Tisztán emlékszem, mikor életemben először láttam meg a kollégiumot. Elgondolkodtam azon, hogy ez a nagy épület lesz a második otthonom. Bevallom, csalódott voltam. Az első néhány napom bizony nem telt el valami fényesen. Ahogy telt-múlt az idő, észre sem vettem, hogy mennyire megszerettem ezt a helyet, ezt a várost. Voltak rossz napjaim, de még több jó. Ma már tudom, hogy mennyire fog hiányozni a kollégium, hiszen az életem egy meghatározó szakaszához tartozik. Azoknak szánom ezt a pársort, akiknek nehezen telnek a napjai. Tudom, hogy meg fogják szeretni az intézményt, az itteni életet.

U. Balázs

Itt töltöttem el diákéveimet, amelyek hol jobb, hol rosszabb eredményekkel és változó kedélyekkel teltek. Most el kell mennem innen. Nagyon homályosnak és rögzösnek tűnik az út, amely előttem áll, hiszen nem tudhatom, hogy mit tartogat számomra. Elérem-e kitűzött céljaimat a jövőben? Valóra válnak-e terveim? Ezekre a kérdésekre senki sem tudja a választ. Biztatom magam: "Bátran előre, higgy magadban és a legjobb tudásod szerint cselekedj! Légy vidám és tudd értékelni a csöppnyi örömeidet is, amelyek naponta érhetnek téged!" Bevallom félek. Félek az ismeretlentől, de tudom, hogy egyszer úgyis neki kell indulni a sokszor talán vad, és veszélyekkel teli ÉLET-nek. Hát elérkezett az idő, búcsúzom tőletek.

T. Zsuzsanna A Madách Kollégium
(Balassagyarmat) Konnektor c. diáklapja alapján